

**«Փրկարարական ծառայության համազգեստի ձևը,
տրման կարգը և օգտագործման ժամկետները
սահմանելու մասին» և «Հայաստանի
Հանրապետության կառավարության 2006
թվականի փետրվարի 2-ի N 249-Ն որոշումն ուժը
կորցրած ճանաչելու մասին» Հայաստանի
Հանրապետության կառավարության որոշումների
նախագծեր**

ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

_____ 2020 թվականի N _____-Լ

**ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԶԳԵՍՏԻ ՁԵՎԸ, ՏՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Փրկարար ծառայության մասին» Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի 56-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝ Հայաստանի
Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Սահմանել՝

1) փրկարարական ծառայության համազգեստի ձևը՝ համաձայն N 1
հավելվածի.

2) փրկարարական ծառայության համազգեստի տրման կարգը և
օգտագործման ժամկետները՝ համաձայն N 2 հավելվածի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը
հաջորդող օրվանից:

Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ
2020 թ. _____ —
Երևան

Ն. Փաշինյան

Հավելված N 1

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության

2020 թվականի _____ — - ի N _____ -Լ որոշման

Ձ Ե Վ

ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՉԳԵՍՏԻ

1. 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն իրավական ակտով սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության Փրկարար ծառայության բարձրագույն, գլխավոր, ավագ, միջին և կրտսեր խմբերի պաշտոններ զբաղեցնող փրկարարական ծառայողների համազգեստի ընդհանուր ձևը:

2. ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂԻ ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱՆՆԵՐԸ ԵՎ ՏԱՐԲԵՐԱՆՇԱՆՆԵՐԸ

2. Փրկարարական ծառայության ծառայողների համազգեստի թևքի տարբերանշան(նկար 1):

Փրկարարական ծառայության միասնական վահանաձև տարբերանշանը խորհրդանշում է փրկարար ծառայությունը: Վերին մասում 12 չափսի տառատեսակով ասեղնագործված են «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և անգլերեն թարգմանությամբ՝ «ARMENIA» բառերը: Ստորոտում կամարածև, 10 չափսի տառատեսակով ասեղնագործված են «ՓՐԿԱՐԱՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ» և անգլերեն թարգմանությունը՝ «RESCUE SERVICE»: Կարվում է աջ թևքի վրա:

3. Ութաթև խորհրդանշան (նկար 2):

Ոսկեգույն, ներսը հավասարակողմ եռանկյունի խորհրդանշանը միջազգային փրկարարական և քաղաքացիական պաշտպանության խորհրդանիշն է, որը կառուցվում է 2 խորանարդի (մեծ և փոքր) հատումից և նշանակում է օգնություն երկրագնդի բոլոր ուղղություններով: Ութաթև խորհրդանշանի կենտրոնում տեղավորված է քաղաքացիական պաշտպանությունը խորհրդանշող եռանկյունաձև տարբերանշանը: Ութաթև խորհրդանշանը փակցվում է համազգեստի ուսադիրի վրա:

4. Կոճակներ (նկար 2):

Մետաղյա, կլոր, ոսկեգույն՝ 22 մմ և 14 մմ չափսերի՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանով:

5. Քաղաքացիական պաշտպանության տարբերանշանը (նկար 2)

կապույտ եռանկյունի է՝ նարնջագույն շրջանաձև հիմքի կենտրոնում քաղաքացիական պաշտպանության միջազգային տարբերանշանի օրինակով:

6. Թևքի տարբերանշանները կրում են ձախ թևքի արտաքին կողմից ձմեռային (կիսասեզոնային) վերարկուների, կիսասեզոնային բաճկոնների, կիտելների, ձմեռային սվիտերների և բաճկոնների՝ թևքի վերևի կեսից մինչև նշանը՝ 90 մմ տարածությամբ:

7. Փրկարար ծառայության ստորաբաժանումների խորհրդանիշների ձևերը և նկարագրությունները հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարը:

3. ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԵՎ ԳՆՂԱՊԵՏԻՑ ՄԻՆԶԵՎ ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԼԵՅՏԵՆԱՆՏԻ ԿՈՉՈՒՄՆԵՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՉԳԵՍՏԸ

8. 8. **Տոնական գլխարկ**(նկար 3):

Մուգ փիրուզագույն կիսաբրդյա գործվածքից, սև լաքապատ հովհարով, գլխարկաբլուրքին ոսկեգույն կոճակներով ամրացված զարդապարանով: Գլխարկահատակի և գլխարկաբլուրքի վերին եզրով անցնում է 2 մմ լայնքով կարմիր մահուդից երիզ: Առջևի կենտրոնական մասում ամրացված է 80 x 54 մմ կոկարդ՝ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանով: Բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողների համար գլխարկաբլուրքին ամրացված են դափնետերևներ, իսկ կոկարդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանն է:

9. **Տոնական համազգեստի կիտե**լ (նկար 4):

Մուգ փիրուզագույն կիսաբրդյա գործվածքից, մետաքսյա աստառով, մեկ շարքով տեղադրված 22 մմ 4 ոսկեգույն Հայաստանի Հանրապետության զինանշանով կոճակներով: Ունի 2 ներկարված գրպան՝ կափույրներով և 2 ծոցագրպան: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը (նկար 2), իսկ բարձրագույն կոչումներ ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված տերևներ: Աջ թևին ասեղնագործված է փրկարար ծառայության թևքանշանը, ձախ թևքին Հայաստանի Հանրապետության եռագույնը՝ ներքևում ասեղնագործված «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Ուսադիրները՝ կարովի, ոսկեգույն, եզրագծերը կարմիր:

10. **Տոնական վերարկու**՝ ձմեռային:

Մուգ փիրուզագույն, կիսաբրդյա գործվածքից, լանջափեշերը կոճկվում են ոսկեգույն կոճակներով, ներքևի մասում 2 ներկարված գրպաններ՝ կափույրով, երկշերտ օձիքով և գոտիով, ձախ կրծքավանդակին մեկ ներկարված գրպան: Բարձրագույն խմբի կոչումներ ունեցող ծառայողների համար՝ հանովի կարակուլե օձիքով: Ուսադիրները՝ կարովի, մուգ փիրուզագույն, եզրագծերը կարմիր կամ նարնջագույն: Աջ թևքին՝ փրկարար ծառայության թևքանշանն է, ձախ թևքին Հայաստանի Հանրապետության եռագույնը՝ ներքևում ասեղնագործված «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը:

11. **Տոնական համազգեստի տաբատ** (նկար 4):

Մուգ փիրուզագույն, կիսաբրդյա գործվածքից, ներկարված 2 կողային գրպաններով, հետևի մասում մեկ գրպան՝ կափույրով: Կողային կարերում կարմիր մահուդից երիզներ: Բարձրագույն խմբի կոչումներ ունեցող ծառայողների համար՝ կողքերին 2 լայն 25 մմ կարմիր գունաժապավեններ:

12. **Տոնական վերնաշապիկ**:

Սպիտակ գործվածքից, ծալովի օձիքով, ուղղահայաց ծալվածքով, կրծքամասում կոճակով, կափույրով և շերտակարով 2 վրադիր գրպաններով, ուղիղ գոտիով: Կոճկվում է կոճակներով, թևքերը՝ երկար (ձմեռային) և կարճ (ամառային), ուսերին տեղադրված են ուսադիրների ամրակներ: Ուսադիրները

սպիտակ՝ կարմիր եզրագծերով:

13. Տոնական համազգեստի փողկապ (նկար 5, 6):

Սև գործվածքից, ոսկեգույն ամրակով և զինանշանով:

14. Տոնական համազգեստի գոտի (նկար 4):

Դեղին գույնի մետաքսե գործվածքից, կոճկվում է 30 x 50 մմ արույրե ճարմանդով՝ վրան Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը:

15. Տոնական համազգեստի շարֆ:

Մուգ փիրուզագույն, կիսաբրոյա գործվածք՝ 125 սմ x 24 սմ չափսի:

16. Տոնական համազգեստի ձեռնոց:

Սպիտակ տրիկոտաժե գործվածքից, հնգամատնյա, երեսամասը դեկորատիվ կարագծերով:

17. Կանացի տոնական կիտել (նկար 4):

Մուգ փիրուզագույն կիսաբրոյա գործվածքից, մետաքսյա աստառով, մեկ շարքով տեղադրված 22 մմ 3 ոսկեգույն կոճակներով: Ունի 2 վրադիր գրպաններ՝ կափույրներով: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը (նկար 2), իսկ բարձրագույն խմբի կոչումներ ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված տերևներ: Աջ թևին ասեղնագործված է Փրկարար ծառայության թևքանշանը, ձախ թևքին՝ Հայաստանի Հանրապետության եռագույնը՝ ներքևում ասեղնագործված «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Ուսադիրները՝ ոսկեգույն, եզրագծերը կարմիր:

18. Տոնական կիսաշրջագգեստ (նկար 4):

Մուգ փիրուզագույն կիսաբրոյա գործվածքից, մետաքսյա աստառով: Կիսաշրջագգեստը պարզ ձևի, գոտիով, հետևի մասը՝ կենտրոնակարով և բաց դարձածալով:

19. Տոնական գլխարկ պիլոտկա (կանացի) (նկար 7):

Մուգ փիրուզագույն կիսաբրոյա գործվածքից, վերծավված եզրակարերը կարմիր մահուդե երիզով: Առջևի կենտրոնական մասում ամրացված է Փրկարար ծառայության կամ Արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանով կոկարդ, իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցողների համար կոկարդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանն է:

20. **Տոնական երկարաճիտք կոշիկներ:**

Սև գույնի, կիսալաքապատ բնական կաշվից: Ճտքերի վերին եզրերը կարմիր կաշվե եզրաքուղերով:

21. Սույն գլխով սահմանված տոնական համազգեստը կարող է հատկացվել նաև շքերթներում, զորահանդեսներում, հանդիսավոր երթերում ու նիստերում, պատվո պահակախմբի կազմում և այլ հանդիսավոր արարողություններում ընդգրկվող փրկարարական ծառայության ենթասպայից մինչև փրկարարական ծառայության շարքային կոչումներ ունեցող ծառայողներին, ինչպես նաև փողային նվագախմբի (փրկարարական ծառայող չհանդիսացող) երաժիշտներին:

4. **ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ, ԳԼԽԱՎՈՐ, ԱՎԱԳ, ՄԻՋԻՆ, ԿՐՏՍԵՐ ԿՈՉՈՒՄՆԵՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԱՄԵՆՕՐՅԱ ՀԱՄԱՉԳԵՍՏԸ**

24. **Ամենօրյա համազգեստ` մուգ փիրուզագույն (նկար 8):**

Կիսաբամբակյա գործվածքից, ծալովի օձիքով, կոճկվում է շղթայով կամ կոճակով, ուսադիրները` հանովի: Ներքևի մասում երկկողմանի ներկարված թեք գրպաններ, առանց կափույրի, շղթայով: Կրծքամասի աջ գրպանի կափույրի վրա ամրացվում է «MES OF ARMENIA», իսկ ձախ գրպանի կափույրի վրա` արյան կարգը տարբերանշանները: Բաճկոնի աջ թևքին ամրացված է Փրկարար ծառայության թևքանշանը, իսկ ձախ թևքին Հայաստանի Հանրապետության եռագույնը` ներքևում «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը (նկար 2), իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողներինը` ասեղնագործված դափնետերևներ: Ուսադիրները` հանովի, համազգեստի գունավորմամբ:

**Տաբատը`** ազատթող փողքերով, 2 կողային ներկարված գրպանով, հետևի մասում` մեկ գրպան` կափույրով: Բարձրագույն կոչումներ ունեցող ծառայողների համար` կողքերին 2 լայն 25 մմ կարմիր գունաժապավեններ:

**Կիսաշրջագգեստը`** մետաքսյա աստառով, պարզ ձևի, գոտիով, հետևի մասը` կենտրոնակարով և բաց դարձածալով:

25. **Ամենօրյա` մուգ փիրուզագույն համազգեստի ձմեռային բաճկոն և տաբատ (նկար 17):**

**Բաճկոնը`** ձմեռային տաք ներդիրով: Օձիքը` արհեստական մորթուց, մուգ կապույտ կամ սև գույնի (հանովի), որին ամրացված է հանովի գլխանոց:

Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը, իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված դափնետերևներ: Առաջնամասում մշակված են վրադիր 2 գրպաններ՝ կափույրներով և կողային գրպաններ: Կրծքամասի աջ գրպանի կափույրի վրա ամրացվում է «MES OF ARMENIA», իսկ ձախ գրպանի կափույրի վրա՝ արյան կարգը տարբերանշանները: Բաճկոնի աջ թևքին ասեղնագործված է Փրկարար ծառայության թևքանշանը, իսկ ձախ թևքին՝ Հայաստանի Հանրապետության եռագույնը՝ ներքևում «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Ուսադիրները համազգեստի գունավորմամբ՝ ամրացվում են ուսերին կամ կրծքավանդակի կենտրոնում կաչուն ժապավենի տեսքով:

Տարբան աստառացուի հետ մզդակարված սինտեպոնով, ունի 2 ներկարված կողային գրպաններ և 2 կափույրով գրպաններ հետևի մասում: Բարձրագույն խմբի կոչումներ ունեցող ծառայողների համար՝ կողքերին 2 լայն 25 մմ կարմիր գունաժապավեններ:

26. Ամենօրյա համազգեստի շապիկ (մայկա)՝ կարճաթև և երկարաթև:

Բամբակյա գործվածքից, կապույտ կամ բաց շագանակագույն գույնի, կլորավուն օձիքով, ձախ թևին՝ Հայաստանի Հանրապետության եռագույն դիրոշը:

27. Ամենօրյա մուգ փիրուզագույն համազգեստի կիսաբամբակյա ամառային գլխարկ (նկար 10): Փրկարարական ծառայության սպայական անձնակազմի համար:

Սև լաքապատ գլխարկահովհարով, առջևի կենտրոնական մասում ամրացված է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը, իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողների համար՝ գլխարկաբլուրը դափնետերևներով, կոկարդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը:

28. Ամենօրյա համազգեստի ամառային գլխարկ (կեպի և պիլոտկա)՝ մուգ փիրուզագույն (նկար 11, 12):

Կիսաբամբակյա գործվածքից, ճակատային մասում ամրացված է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության կամ Փրկարար ծառայության խորհրդանշանը:

29. Ամենօրյա համազգեստի ձմեռային գլխարկ՝ մուգ փիրուզագույն (նկար 14):

Բաղկացած է թասակից, ականջակալներից, ճակատային մասից և կոշտ հովհարից, որի վերևի կենտրոնական մասում կարվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Ականջակալները մշակված են արհեստական մուգ կապույտ

կամ սև մորթուց, իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողների համար՝ գլխարկաբուլորը դափնետերևներով, կոկարդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը:

30. **Ձմեռային կարակուլե գլխարկ** (նկար 15)

Կոշտ հովհարով, մորթե ականջակալներով, թասակը սև բնական կաշվից, միջնամասում կաշեպատ, 14 մմ չափսի կոճակով, որը կրում են փրկարարական ծառայության բարձրագույն խմբի պաշտոններ ունեցող ծառայողները: Բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողների համար գլխարկի ճակատային մասում ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, մնացած դեպքերում՝ ԱԻՆ խորհրդանշանը:

31. **Ամենօրյա կիսեղ-տաբատ:**

Մուգ փիրուզագույն կիսաբրդյա գործվածքից: Ունի 2 ներկարված գրպան՝ կափույրներով և 2 ծոցագրպան: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը, իսկ բարձրագույն կոչումներ ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված դափնետերևներ: Աջ թևին ասեղնագործված է փրկարար ծառայության թևքանշանը, ձախ թևքին Հայաստանի Հանրապետության եռագույնը՝ ներքևում ասեղնագործված «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Ուսադիրները՝ կարովի, փիրուզագույն:

Տաբատը՝ մուգ փիրուզագույն, կիսաբրդյա գործվածքից, ներկարված 2 կողային գրպաններով, հետևի մասում մեկ գրպան: Կողային կարերում կարմիր մահուդից երիզներ: Բարձրագույն խմբի կոչումներ ունեցող ծառայողների համար՝ կողքերին 2 լայն 25 մմ կարմիր գունաժապավեններ:

Գլխարկը՝ մուգ փիրուզագույն կիսաբրդյա գործվածքից, սև լաքապատ հովհարով, գլխարկաբուլորքին ոսկեգույն կոճակներով ամրացված զարդապարանով: Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանն է: Բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողների համար գլխարկաբուլորքին ամրացված են դափնետերևներ, իսկ կոկարդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանն է:

32. **Ամենօրյա վերնաշապիկ:**

Կապույտ գործվածքից, ծալովի օձիքով, ուղղահայաց ծալվածքով,

կրծքամասում կոճակով, կափույրով և շերտակարով 2 վրադիր գրպաններով, ուղիղ գոտիով: Կոճկվում է կոճակով, թևքերը՝ երկար (ձմեռային) և կարճ (ամառային), ուսերին տեղադրված են ուսադիրների ամրակներ:

33. 33. Ամենօրյա համազգեստի փողկապ:

Փիրուզագույն գործվածքից, ոսկեգույն ամրակով:

34. Ամենօրյա համազգեստի ձմեռային երկարաթև սվիտեր:

Կապույտ գույնի, կիսաբրդյա կամ ակրիլ, ուսերը վրակարված են մուգ կապույտ կամ շագանակագույն գործվածքով:

Օձիքը՝ շրջանաձև բացվածքով:

35. Ամենօրյա համազգեստի ձմեռային անթև սվիտեր (ժիլետ):

Կապույտ կամ շագանակագույն գույնի կիսաբրդյա կամ ակրիլ, ուսերը պատված են մուգ կապույտ կամ շագանակագույն գործվածքով: Օձիքը՝ շրջանաձև բացվածքով:

36. Ձեռնոց՝ ամենօրյա:

Ամենօրյա ձեռնոց՝ փիրուզագույն կամ շագանակագույն խիտ բրդյա գործվածքից:

37. Ձմեռային երկարաթև սվիտեր՝ սև:

Սև գույնի, կիսաբրդյա կամ ակրիլ: Օձիքը՝ շրջանաձև բացվածքով:

38. Ձմեռային անթև սվիտեր՝ սև (ժիլետ):

Սև գույնի, կիսաբրդյա կամ ակրիլ: Օձիքը՝ շրջանաձև բացվածքով:

39. Կաշեգուտի՝ 50 մմ լայնությամբ, մետաղյա ճարմանդով:

40.Քաղաքացիական պաշտպանության համազգեստի շապիկ (մայկա)՝ կարճաթև և երկարաթև:

Բամբակյա գործվածքից, բաց կանաչ գույնի, կլորավուն օձիքով, ձախ թևին՝ Հայաստանի Հանրապետության եռագույն դրոշմ:

41. Ամենօրյա համազգեստ՝ քողարկող (սկար 9):

Գործվածքի պատկերը թվային, կոճկվում է կենտրոնական կոճկվածքով՝ 5 կոճակօղակներով: Առաջամասում մշակված են վրադիր 4 գրպաններ՝ կափույրներով: Կրծքամասի աջ գրպանի կափույրի վրա ասեղնագործված է MES OF ARMENIA, իսկ ձախ գրպանի կափույրի վրա՝ արյան կարգը

տարբերանշանները: Բաճկոնի աջ թևքին՝ ամրացված է Փրկարար ծառայության թևքանշանը, իսկ ձախ թևքին՝ Հայաստանի Հանրապետության եռագույնը՝ ներքևում «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը (նկար 2), իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված դափնետերևներ: Ուսադիրները համազգեստի գունավորմամբ:

Տաբատի գործվածքի պատկերը թվային: Տաբատն առաջնամասում ունի թեք ներկարված 2 գրպաններ, ետևամասի աջ կողմում ներկարված 1 գրպան, իսկ կողքերից մշակված են մեկական վրադիր գրպաններ՝ կափույրներով:

42. Ամենօրյա քողարկող համազգեստի ձմեռային բաճկոն և տաբատ (նկար 18):

Գործվածքի պատկերը թվային, անջրաթափանց ծածկույթով, կոճկվում է շղթայով և 6 կոճակօ-դակներով: Առաջնամասում մշակված են վրադիր 4 գրպաններ՝ կափույրներով: Կրծքամասի աջ գրպանի կափույրի վրա ամրացվում է «MES OF ARMENIA», իսկ ձախ գրպանի կափույրի վրա՝ արյան կարգը տարբերանշանները: Բաճկոնի աջ թևքին ասեղնագործված է Փրկարար ծառայության թևքանշանը: Բաճկոնին միացված է անջրաթափանց գործվածքից գլխանոց և մորթե օձիք: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղայան խորհրդանիշը, իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված դափնետերևներ: Ուսադիրները համազգեստի գունավորմամբ՝ ամրացվում են ուսերին կամ կրծքավանդակին:

Տաբատի գործվածքի պատկերը թվային, անջրաթափանց ծածկույթով, մշակված գոտիով, աստառացուի հետ մզդակարված սինտեպոնով: Տաբատն առաջնամասում ունի թեք ներկարված 2 գրպաններ, ետևամասի աջ կողմում ներկարված 1 գրպան, իսկ կողքերից մշակված են մեկական վրադիր գրպաններ՝ կափույրներով:

43. Ամենօրյա քողարկող համազգեստի գոտի:

Արտադրվում է տիսմայից և համազգեստի քողարկող կամ կանաչ գործվածքից: Գոտու երիզահանգույցը՝ մետաղյա ճարմանդով:

44. Ամենօրյա քողարկող համազգեստի ամառային գլխարկ (կեպի) (նկար 13):

Գործվածքի պատկերը թվային, կոշտ հովհարով, որի վերևի կենտրոնական մասում կարվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը:

45. Ամենօրյա քողարկող համազգեստի ձմեռային գլխարկ (կեպի) (նկար 16):

Գործվածքի պատկերը թվային, անջրաթափանց ծածկույթով, կոշտ հովհարով, սև գույնի մորթե ականջակալներով և ծոծրակամասով: Հովհարի վերևի կենտրոնական մասում կարվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը:

46. Քաղաքացևական պաշտպանության կանաչ համազգեստի ձմեռային բաճկոն և տաբատ:

Գործվածքը անջրաթափանց ծածկույթով, կոճկվում է շղթայով և 6 կոճակօղակներով: Առաջնամասում մշակված են վրադիր 4 գրպաններ՝ կափույրներով: Կրծքամասի աջ գրպանի կափույրի վրա ամրացվում է «MES OF ARMENIA», իսկ ձախ գրպանի կափույրի վրա՝ «արյան կարգը» տարբերանշանները: Բաճկոնի աջ թևքին ամրացված է Փրկարար ծառայության թևքանշանը: Ձախ դիմային գրպանի կենտրոնում ամրացվում է Փրկարար ծառայության համապատասխան ստորաբաժանման խորհրդանշանը: Բաճկոնին միացված է անջրաթափանց գործվածքից գլխանոց և մորթե օձիք: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը, իսկ բարձրագույն կոչում ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված դափնետերևներ: Ուսադիրները համազգեստի գունավորմամբ՝ կոչմանը համապատասխան հնգաթև ուռուցիկ աստղերով՝ ամրացվում են ուսերին կամ կրծքավանդակի կենտրոնում:

Տաբատի գործվածքը անջրաթափանց ծածկույթով, աստառացուլի հետ մզղակարված սինտեպոնով: Տաբատն առաջնամասում ունի թեք ներկարված 2 գրպաններ, ետևամասի աջ կողմում ներկարված մեկ գրպան, իսկ կողքերից մշակված են մեկական վրադիր գրպաններ՝ կափույրներով: Առաջնամասում մշակված են ծնկակալներ: Բարձրագույն խմբի կոչումներ ունեցող ծառայողների համար՝ կողքերին 2 լայն 25 մմ կարմիր գունաժապավեններ:

47. Քաղաքացիական պաշտպանության կանաչ համազգեստի ձմեռային գլխարկ:

Բաղկացած է թասակից, ականջակալներից, ճակատային մասից և կոշտ հովհարից, որի վերևի կենտրոնական մասում կարվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը: Ականջակալները մշակված են արհեստական մուգ կանաչ կամ սև մորթուց, իսկ բարձրագույն խմբի պաշտոն զբաղեցնող ծառայողների համար՝ գլխարկաբուլբը դափնետերևներով, կոկարդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, իսկ ականջակալները մշակված են բնական մուգ կանաչ կամ սև մորթուց:

48. Քաղաքացիական Պաշտպանության կանաչ ամենօրյա համազգեստի լրակազմ: Համազգեստը բաղկացած է տաբատից, բաճկոնից և կեպիից: Գույնը մուգ կանաչ:

Բաճկոնը՝ ունի ծալովի, ուղղանկյունաձև կանգունակով օձիք: Օձիքի դիմային ծայրերի ստորին հատվածում ամրացվում է ութաձև մետաղական խորհրդանիշը, իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողներինը՝ ասեղնագործված դափնետերևներ: Առաջամասում մշակված են 4 ծավալուն գրպաններ՝ կափույրներով, որոնցից երկուսը կրծքամասում, երկուսը

առաջամասի կողային հատվածներում: Կրծքամասի աջ գրպանի կափույրի վրա ամրացվում է «MES OF ARMENIA», իսկ ձախ գրպանի կափույրի վրա՝ «արյան կարգը» տարբերանշանները: Աջ թևքին՝ ամրացված է ՓԾ թևքի տարբերանշանը, ձախ թևքին՝ ՀՀ եռագույնը և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը:

Տաբատը՝ ուղիղ ձևվածքով, առաջամասում կողային թեք ներկարված գրպաններով: Տաբատի կողային հատվածներում՝ ծնկամասից վերև, մշակված են ծավալուն (եռածալ) վրադիր գրպաններ՝ կափույրներով: Տաբատի ետևամասի աջ կողմում ներկարված է կափույրով գրպան: Բարձրագույն խմբի կոչումներ ունեցող ծառայողների համար՝ կողքերին 2 լայն 25 մմ կարմիր գունաժապավեններ:

Կեպին՝ աստառով, կազմված կոշտ հովհարից, միջնամասից, կողամասերից և հատակից: Գլխարկաբլորքի կենտրոնում ամրացված է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանիշը, իսկ բարձրագույն խմբի կոչում ունեցող ծառայողների համար գլխարկաբլորքին ամրացված են դափնետերևներ, իսկ կոկարդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանն է:

49. Քաղաքացիական պաշտպանության համազգեստի ձմեռային երկարաթև սվիտեր:

Բաց կանաչ գույնի, կիսաբրոյա կամ ակրիլ, ուսերը վրակարված են մուգ կանաչ գործվածքով: Օձիքը՝ շրջանաձև բացվածքով:

50. Քաղաքացիական պաշտպանության համազգեստի ձմեռային անթև սվիտեր (ժիլետ):

Բաց կանաչ գույնի, կիսաբրոյա կամ ակրիլ, ուսերը վրակարված են մուգ կանաչ գործվածքով: Օձիքը՝ շրջանաձև բացվածքով:

51. Կոշիկ ամենօրյա:

Կարված է սև, բնական կաշվից:

52. Կիսաճտքավոր կոշիկ:

Կարված է սև, բնական կաշվից:

53. Ճտքավոր կոշիկ:

Բնական կաշվից, գույնը սև:

54. 54. Ամենօրյա համազգեստ՝ սև գույնի (լրակազմ) - Համազգեստը

բաղկացած է տաբատից, բաճկոնից, գլխարկից և մայկայից:

Բաճկոնը՝ միալանջ, կոճկվում է կենտրոնական կոճկվածքով՝ սև գույնի երկկողմանի երիզաշղթայով: Օձիքը ծալովի, ուղղանկյունաձև կանգունակով: Բաճկոնի առաջնամասի կրծքավանդակի մասում ներկարված են 2 գրպաններ՝ կափույրներով: Կրծքամասի գրպանների կափույրների վրա կարվում են սև գույնի կաչուն ժապավեններ: Ձախ գրպանի կափույրի վրա տեղադրվում է սև գույնի՝ վրան սպիտակ թելով ասեղնագործված կրողի «**ԱՆՈՒՆ, ԱԶԳԱՆՈՒՆԸ**», իսկ աջ գրպանի կափույրի վրա՝ կրողի «**ՊԱՇՏՈՆԸ**» տարբերանշանը Աջ թևքին՝ ասեղնագործված է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը, իսկ ձախ թևքին՝ ՀՀ եռագույնը, որից 1 սմ ներքև ասեղնագործված է «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» տարբերանշանը: Ուսադիրները համազգեստի գունավորմամբ՝ կոչմանը համապատասխան հնգաթև ուռուցիկ աստղերով՝ ամրացվում են ուսերին կամ կրծքավանդակի կենտրոնում:

Տաբատը՝ ազատթող փողքերով, առաջնամասում 2 կողային ներկարված գրպաններով, հետևի աջ կողմում ներկարված մեկ գրպանով:

Գլխարկը կազմված է ճակատամասից, գլխարկահատակից, լաքապատ հովհարից, կարգավորվող արհեստական կաշվից, ճակատափոկից և գլխարկաբլորքից, որի վրա ոսկեգույն կոճակով ամրացվում է զարդապարան: Կենտրոնական մասում կարվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը, իսկ պահեստազորի բարձրագույն սպայական կոչման դեպքում Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը: Հովհարը հավաքովի է, սև գույնի, արտաքինից լաքապատ, իսկ ներսամասը՝ բարխաթե գործվածքից:

Շապիկը (մայկա) սպիտակ գույնի, գործվածքը տրիկոտաժ, ուղիղ ձևածքով, կարճաթև, կլորավուն օձիքով՝ վզամասը մշակված տրիկոտաժե էլաստիկ մանժետով: Ձախ թևին ասեղնագործված է ՀՀ եռագույն դրոշը:

55. **Ձմեռային գլխարկ՝ սև:**

Գույնը սև: Բաղկացած է թասակից, ականջակալներից, ճակատային մասից և կոշտ հովհարից, որի վերևի կենտրոնական մասում կարվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը, իսկ պահեստազորի բարձրագույն սպայական կոչման դեպքում Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը: Ականջակալները մշակված են արհեստական սև մորթուց:

56. **Ձմեռային բաճկոն և տաբատ՝ սև:**

Բաճկոնը՝ ձմեռային տաք ներդիրով փակվող երկկողմանի երիզաշղթայով կոճկվող ռեզինե գոտիով: Օձիքը՝ արհեստական մորթուց, սև գույնի (հանովի), որին լայն ամրակներով ամրացված է հանովի գլխանոց: Բաճկոնը 2 կողային գրպաններով, ձախ թևի վրա կափույրով գրպան: Առաջնամասում մշակված են վրադիր 2 գրպաններ՝ կափույրներով: Ձախ գրպանի կափույրի վրա տեղադրվում է սև գույնի՝ վրան սպիտակ թելով ասեղնագործված կրողի «**ԱՆՈՒՆ, ԱԶԳԱՆՈՒՆԸ**», իսկ աջ գրպանի կափույրի

վրա՝ կրողի «**ՊԱՇՏՈՆԸ**»: Աջ թևքին ասեղնագործված է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության խորհրդանշանը, իսկ ձախ թևքին՝ ՀՀ եռագույնը, որից 1 սմ ներքև՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» տարբերանշանը: Ուսադիրները համազգեստի գունավորմամբ՝ կոչմանը համապատասխան հնգաթև ուռուցիկ աստղերով՝ ամրացվում են ուսերին կամ կրծքավանդակի կենտրոնում:

Տաբատն աստառացուի հետ մզդակարված սինտեպոնով, ունի 2 ներկարված կողային գրպաններ, 2 կափույրով գրպանների հետևի մասում, որոնք ամրացվում են կոճակով:

5. ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂԻ ՀԱՏՈՒԿ ԵՎ